

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут культури і мистецтв

Кафедра образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор

НН інституту культури і мистецтв

Устименко-Косоріч О.А.

«30» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Етика, естетика

галузь знань

03 Гуманітарні науки

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність

034 Культурологія

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

«Культурологія»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(назва)

мова навчання

українська

Погоджено науково-методичною
комісією

НН інституту культури і мистецтв

«30» серпня 2022 р.

Голова Руденко О.Ф. (Руденко О.Ф.)

Суми – 2022

Розробник:

Тарапата-Більченко Лідія Григорівна, кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри хореографії та музично-інструментального виконавства

Програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва,
музикознавства та культурології

Протокол № 12 від «21» червня 2022 року.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології
 д., мист., проф. О. К. Зав'ялова

Схвалено науково-методичною комісією інституту

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії інституту О.Ф. Руденко

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 4	бакалавр	Вибіркова (ВБ 13)	
		Рік підготовки:	
		4-й	4-й
		Семестр	
		VII	VII
		Лекції	
		22 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	6 год.
		Консультації	
		2 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		72 год.	108 год.
		Вид контролю: залік	
Загальна кількість годин: 120			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців спеціальності 034 «Культурологія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти навчальна дисципліна «Етика, естетика» входить до переліку вибірових дисциплін.

Етика вивчає мораль як соціальне явище, феномен культури та форму світовідношення. Метою вивчення етики є розуміння змісту етичної думки в діалогічному просторі культури, з'ясування ролі моральних чинників у розвитку особистості та суспільства, осмислення етичних проблем людства та пошук шляхів їх вирішення.

Естетика експлікує особливості художньо-естетичної діяльності людини. Метою вивчення естетики є розуміння змісту естетичної думки в діалогічному просторі культури, з'ясування функцій мистецтва у розвитку особистості та суспільства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Етика, естетика» студенти мають: оволодіти основними категоріями етики (добро, зло, совість, сором, честь, гідність, обов'язок, відповідальність, справедливість, щастя); - ознайомитись із моральними аспектами людської діяльності та спілкування (вчинок як захист моральних цінностей; співвідношення мети і засобів, мотивів

і результатів моральної дії; толерантність, повага, співчуття, милосердя, дружба, любов); - орієнтуватись в актуальних етичних проблемах сучасності (етика і політика, мораль і право, етика міжнаціональних стосунків, етичні аспекти екологічних проблем); - оволодіти основними категоріями естетики (прекрасне і потворне, трагічне і комічне, піднесене і низьке); орієнтуватись в історичних та сучасних тенденціях розвитку естетичної думки, знати особливості естетичної діяльності, функції мистецтва в контексті культури.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Етика, естетика» (БК 13) забезпечує формування такої інтегральної компетентності фахівця-культуролога, як: здатність надавати адекватну оцінку сучасного стану культурно-мистецького життя, соціальних і економічних реалій досліджуваного явища чи процесу; здатність приймати обґрунтовані рішення щодо творчих проблем сьогодення, враховуючи пріоритетні тенденції розвитку культури та запити населення; здатність здійснювати ефективні міжособистісні комунікації та постійно удосконалювати емоційні здібності стосовно спілкування на індивідуальному, міжособистісному та колективному рівнях; здатність дотримуватись етичних принципів поведінки та усвідомлювати соціальну відповідальність за результати своєї роботи у майбутній професійній діяльності (ІК).

Відповідно до освітньо-професійної програми «Культурологія» навчальна дисципліна «Етика, естетика» формує такі загальні компетентності, як: здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей (ЗК 1); знання та розуміння предметної області та розуміння змісту професійної діяльності (ЗК 2); здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 3); вміння виявляти, ставити та вирішувати професійні проблеми (ЗК 4); здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадською свідомістю (ЗК 11); здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК 12).

«Етика, естетика» сприяє формуванню таких фахових компетентностей, як: здатність реалізації культурних проєктів на основі виявлення законів та принципів художньої творчості (ФК 1); здатність ефективно використовувати теоретичні знання та надбання світової художньої практики у процесі здійснення соціокультурної діяльності (ФК 2); здатність формувати систему знань щодо змісту й особливостей основних культурологічних і мистецтвознавчих концепцій та пріоритетних напрямів культурного розвитку (ФК 3); здатність здійснювати комунікації, що ґрунтуються на основах моралі, правилах етикету і ведення діалогу (ФК 4); здатність формувати цілісне уявлення про світову художню культуру, враховуючи національну специфіку будь-якого етнокультурного утворення та принципи державної політики в галузі культури та мистецтва (ФК 5); вміння встановлювати, підтримувати та розвивати міжособистісні відносини та ділові стосунки (ФК 7); здатність обговорювати професійні проблеми, пояснювати сутність явищ, подій, процесів, робити висновки, надавати аргументовані відповіді (ФК 8); здатність на основі знань стану і перспектив розвитку сучасної світової культури формувати та висловлювати власну точку зору на глобальні культурні проблеми та їх прояви в Україні (ФК 13).

2. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Етика, естетика» ґрунтується на здобутих раніше знаннях з історії світової культури та культури України, історії мистецтва, культурології. Як дисципліна філософського циклу «Етика, естетика» корелює з філософією, слугує філософським підґрунтям для практичної діяльності культуролога.

3. Програмні результати навчання

Вивчення дисципліни «Етика, естетика» спрямоване на формування досвіду культуротворчої діяльності студентів, їх просвітницької, дослідницької та художньої активності на засадах моральності та утвердження загальнолюдських цінностей.

Знання: змісту етичної та естетичної думки в діалогічному просторі культури; ролі моральних чинників та естетичних цінностей у формуванні соціокультурного простору.	ПРН 2	Оволодіти загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального кругозору.
Уміння: застосовувати моральні та естетичні орієнтири для розвитку особистості та суспільства; вирішувати практичні завдання культурної діяльності на основі системних культурфілософських знань.	ПРН 5	Вміти застосовувати теоретичні знання для вирішення практичних питань в культурній діяльності.
Уміння: осмислювати етичні проблем людства та сприяти їх вирішенню; створювати нові професійні практики у галузі культури; формувати гуманістичну мораль та національну свідомість; розбудовувати культурний простір на засадах утвердження загальнолюдських цінностей Добра і Краси.	ПРН 7	Володіти навичками переосмислення наявних та створення нових професійних практик в галузі культури.
Комунікація: створювати простір професійного спілкування у відповідності до правил і норм етики; організовувати комунікацію з урахуванням моральних основ спілкування та вимог етикетної поведінки; формувати та підтримувати корпоративну культуру.	ПРН 11	Здатність брати участь у створенні ефективної комунікаційної інфраструктури організації, забезпеченні внутрішньої та зовнішньої комунікації, у тому числі із державними і громадськими організаціями, комерційними структурами, ЗМІ, брати участь у формуванні і підтриманні корпоративної культури.
Комунікація: здійснювати ефективні комунікації на індивідуальному, міжособистісному і колективному рівнях; усвідомлювати соціальну відповідальність за результати своєї роботи у професійній діяльності	ПРН 16	Володіти навичками міжособистісних взаємодій у науковому середовищі, вміти працювати в команді, формуючи чіткі правила комунікації всередині групи та підтримуючи сприятливий мікроклімат для конструктивної взаємодії

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	Зміст курсу засвоєно. Студент опанував теоретичні положення, вільно володіє основними категоріями етики та естетики, має системні знання відповідно до вимог навчальної програми. Студент вміє аналізувати та узагальнювати навчальний матеріал, добирати джерела інформації та користуватися ними, виявив активність під час обговорення проблемних питань на семінарських заняттях, якісно виконав індивідуальне завдання, творчо та змістовно презентував результати самостійної роботи.
82-89	Зміст курсу засвоєно. Студент опанував основні теоретичні положення, розуміє зміст основних категорій етики та естетики, вміє аналізувати та систематизувати інформацію. Студент опрацював більшість тем самостійної роботи, змістовно презентував її результати, якісно виконав індивідуальне завдання, однак під час усних та письмових відповідей допускав поверховість аргументації, окремі неточності та незначні помилки.
74-81	Зміст курсу здебільшого засвоєно. Студент опанував основні теоретичні положення, володіє понятійним апаратом етики та естетики, вміє аналізувати та систематизувати навчальний матеріал. Студент опрацював більшість тем самостійної роботи, однак не виконував індивідуальне завдання або допускав деякі помилки під час усних і письмових відповідей на практичних заняттях.
64-73	Зміст курсу засвоєно частково. Студент володіє лише окремими поняттями етики та естетики, брав участь в обговоренні деяких тем на практичних заняттях, самостійно опрацював кілька визначених програмою тем, однак виявив середній рівень компетентності, допускав помилки під час усних і письмових відповідей, індивідуальне завдання не виконував.
60-63	Зміст курсу засвоєно фрагментарно. Студент володіє лише деякими теоретичними поняттями, знання поверхові та не систематизовані, значну частину навчального матеріалу відтворює на репродуктивному рівні, самостійну роботу виконував частково, індивідуальне завдання не виконував.
35-59	Зміст курсу не засвоєно. Більшість навчальних завдань не виконано або відповіді містять принципові помилки. Студент не опанував основний навчальний матеріал, пропускав заняття, не виконував самостійну роботу. За умови додаткової самостійної роботи студента можливе підвищення рівня його знань та повторне складання заліку.
1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни ставиться, якщо студент систематично пропускав заняття та зовсім не опанував навчальний матеріал.

Розподіл балів форма звітності – залік

Поточний контроль										Разом	Сума	
Розділ 1					Розділ 2							
T.1-3	T.4	T.5-6	T.7-8	T.9	T.11	T.2.1	T.2.2.	T.2.3-4	T.2.5	70	100	
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7			
Контроль самостійної роботи												
T. 1.10, 1.12					5	T.2.6-8				5		10
Індивідуальне завдання (реферат)										20		

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному Положенням «Про порядок визнання результатів, здобутих у формі неформальної та інформальної освіти Навчально-наукового інституту культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка» (ухвалене рішенням Вченої ради, протокол № 11 від 19 червня 2020 року).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	Відмінно
82 - 89	B	Добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	Задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Рівень знань та умінь, набутих у процесі вивчення «Етики, естетики», перевіряється на практичних заняттях у формі усних відповідей, виконання тестових завдань та контрольних робіт, презентації результатів самостійної роботи, виконання індивідуального завдання у вигляді реферату. Форма контролю – залік.

6. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Етика як філософська наука. Зміст етичної думки у діалогічному просторі культури.

Тема 1.1. Генеза етичного в контексті культури.

Тема 1.2. Поняття і структура моральної свідомості: моральні норми, принципи, мотиви і ціннісні орієнтації.

Тема 1.3. Добро як провідна категорія моральної свідомості. Взаємовідношення добра і зла.

Тема 1.4. Моральна самосвідомість: совість, сором, честь і гідність людини.

Тема 1.5. Мораль як соціальний феномен. Етика і політика, мораль і право.

Тема 1.6. Об'єктивні і суб'єктивні категорії моральної свідомості: обов'язок, відповідальність, справедливість, щастя.

Тема 1.7. Моральна діяльність: свобода дії, свобода вибору, свобода волі. Співвідношення мети і засобів, мотиву й результату моральної дії.

Тема 1.8. Моральні виміри спілкування: толерантність, повага, співчуття, милосердя, дружба. Етика ділового та повсякденного спілкування.

Тема 1.9. Моральні виміри спілкування: любов як моральна цінність.

Тема 1.10. Сенс життя як домінуюча спрямованість моральної свідомості.

Тема 1.11. Мораль і національні спільноти: етика міжнаціональних стосунків.

Тема 1.12. Біоетика. Людина і природа: етичні аспекти екологічних проблем.

Розділ 2. Естетика як філософська наука. Зміст та тенденції розвитку естетичної думки.

Тема 2.1. Естетика як філософська наука. Поняття і структура естетичної свідомості: естетичні почуття, естетичні смаки, естетичні теорії та ідеали.

Тема 2.2. Основні категорії естетики: прекрасне, потворне, піднесене, низьке.

Тема 2.3. Основні категорії естетики: трагічне і комічне.

Тема 2.4. Сутність, природа і соціальні функції мистецтва. Морфологія мистецтва. Основні види мистецтва. Синтез мистецтв.

Тема 2.5. Розвиток естетичної думки в діалогічному просторі культури: антична естетика, естетика середньовіччя, Відродження, Нового часу, сучасні естетичні теорії.

Тема 2.6. Творчий процес: митець, задум та його втілення.

Тема 2.7. Художній образ як форма пізнання дійсності. Особливості художнього образу. Зміст і форма художнього твору, їх взаємодія в мистецтві.

Тема 2.8. Естетична думка в Україні: від Київської Русі до сучасності. Етичні та естетичні домінанти духовного світу українців.

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Етика як філософська наука. Зміст етичної думки у діалогічному просторі культури.

Гене́за етичного в контексті культури. Поняття і структура моральної свідомості: моральні норми, принципи, мотиви і ціннісні орієнтації. Добро як провідна категорія моральної свідомості. Взаємовідношення добра і зла. Сенс життя як домінуюча спрямованість моральної свідомості.

Мораль як соціальний феномен. Етика і політика, мораль і право. Об'єктивні і суб'єктивні категорії моральної свідомості: обов'язок, відповідальність, справедливість, щастя.

Моральна самосвідомість: совість, сором, честь і гідність людини. Моральна діяльність: свобода дії, свобода вибору, свобода волі; вчинок як

елементарна форма моральної діяльності; співвідношення мети й засобів діяльності, мотиву й результату моральної дії.

Моральні виміри спілкування: толерантність, повага, співчуття, милосердя, дружба. Любов як моральна цінність. Етика ділового та повсякденного спілкування.

Мораль і національні спільноти: етика міжнаціональних стосунків.

Біоетика. Людина і природа: етичні аспекти екологічних проблем.

Розділ 2. Естетика як філософська наука. Зміст та тенденції розвитку естетичної думки.

Естетика як філософська наука: предмет, структура, функції. Поняття і структура естетичної свідомості: естетичні почуття, естетичні смаки та ідеали. Основні категорії естетики: прекрасне, потворне трагічне, комічне, піднесене, низьке.

Розвиток естетичної думки в діалогічному просторі культури: антична естетика, естетика середньовіччя, Відродження, Нового часу, сучасні естетичні теорії. Естетичні теорії XVIII-XX ст. Естетична думка в Україні: від Київської Русі до сучасності.

Творчий процес: митець, задум та втілення художнього образу. Художній образ як форма пізнання дійсності. Особливості художнього образу. Зміст і форма художнього твору, їх взаємодія в мистецтві.

Сутність, природа і соціальні функції мистецтва. Морфологія мистецтва. Основні види мистецтва. Синтез мистецтв. Основні етапи розвитку мистецтва: мистецтво первісної людини, мистецтво стародавнього світу, мистецтво середньовіччя, Відродження, Нового часу, XX століття.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р
РОЗДІЛ І ЕТИКА ЯК ФІЛОСОФСЬКА НАУКА. ЗМІСТ ЕТИЧНОЇ ДУМКИ У ДІАЛОГІЧНОМУ ПРОСТОРІ КУЛЬТУРИ										
1.1. Етика як філософська наука. орієнтації. Генеза етичного в контексті культури.	6	2	-	-	4	6	1	-	-	5
1.2. Поняття і структура моральної свідомості: моральні норми, принципи, мотиви і ціннісні	6	2			4	6	1			5

1.3. Добро як провідна категорія моральної свідомості. Взаємовідношення добра і зла	6	-	2	-	4	6	-	-	-	6
1.4. Моральна самосвідомість: совість, сором, честь і гідність людини	6	-	2	-	4	6	-	1	-	5
1.5. Мораль як соціальний феномен: етика і політика. Мораль і право.	6	2	-		4	6	-	-		6
1.6. Об'єктивні і суб'єктивні категорії моральної свідомості: обов'язок, відповідальність, справедливість, щастя	6	-	2	-	4	6	-	1	-	5
1.7. Моральна діяльність: свобода дії, свобода вибору, свобода волі. Співвідношення мети і засобів, мотиву й результату моральної дії.	6	-	-	-	6	6	-	-	-	6
1.8. Моральні виміри спілкування: толерантність, повага, співчуття, милосердя, дружба. Етика ділового та повсякденного спілкування.	6	2	2	-	2	6	-	1		5
1.9. Любов як моральна цінність.	6	2	2		2	6	-	1		5
1.10. Сенси життя як домінуюча спрямованість моральної свідомості.	6	2	-	-	4	6	-	-		6
1.11. Мораль і національні спільноти: етика міжнародних стосунків	6	-	2	-	4	6	-	-		6
1.12. Біоетика. Людина і природа: етичні аспекти екологічних проблем	6	-	-	-	6	6	-	-		6
РОЗДІЛ II ЕСТЕТИКА ЯК ФІЛОСОФСЬКА НАУКА										
2.1. Естетика як філософська наука. Поняття і структура естетичної свідомості	6	2	-	-	4	6	1	-	-	5
2.2. Основні категорії естетики: прекрасне і потворне, піднесене і низьке.	6	2	2	-	2	6	1	-		5
2.3. Основні категорії естетики: трагічне і комічне.	6	2	2	-	2	6	-	-		6
2.4. Сутність, природа та соціальні функції мистецтва.	6	2	-	-	4	6	-	1		5
2.5. Розвиток естетичної думки в діалогічному просторі культури: від античності до сучасності.	6	-	2	-	4	6	-	1		5
2.6. Творчий процес: митець, задум та його втілення	6	2	2	-	2	6	-	-		6
2.7. Художній образ як форма пізнання дійсності	6	-	2	-	4	6	-	-		6
2.8. Естетична думка в Україні: від Київської Русі до сучасності.	6	-	2	2	2	6	-	-	2	4
Усього	120	22	24	2	72	120	4	6	2	108

Теми лекційних занять

№ теми	Назва теми	Обсяг годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Етика як філософська наука. Генеза етичного в контексті культури	2	2
2	Поняття і структура моральної свідомості: моральні норми, принципи, мотиви і ціннісні орієнтації.	2	
3	Мораль як соціальний феномен: етика і політика, мораль і право.	2	-
4	Моральні виміри спілкування: толерантність, повага, співчуття, милосердя, дружба.	2	-
5	Моральні виміри спілкування: любов як моральна цінність.	2	-
6.	Сенс життя як домінуюча спрямованість моральної свідомості.	2	
7.	Естетика як філософська наука. Поняття і структура естетичної свідомості.	2	-
8.	Основні категорії естетики: прекрасне і потворне, піднесене і низьке.	2	2
9.	Основні категорії естетики: трагічне і комічне.	2	
10.	Сутність, природа та соціальні функції мистецтва.	2	-
11.	Творчий процес: митець, задум та його втілення	2	
	Всього	22	4

Теми практичних (семінарських) занять

№ теми	Назва теми	Обсяг годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1.	Добро як провідна категорія моральної свідомості. Взаємовідношення добра і зла.	2	-
2.	Моральна самосвідомість: совість, сором, честь і гідність людини.	2	1
3.	Об'єктивні і суб'єктивні категорії моральної свідомості: обов'язок, відповідальність, справедливість, щастя	2	1
4.	Моральні виміри спілкування: толерантність, повага, співчуття, милосердя, дружба.	2	1
5.	Любов як моральна цінність.	2	1
6.	Мораль і національні спільноти: етика міжнаціональних стосунків	2	-
7.	Розвиток естетичної думки в діалогічному просторі культури: від античності до сучасності.	2	-
8.	Основні категорії естетики: прекрасне, потворне, трагічне, комічне, піднесене, низьке.	4	2
9.	Творчий процес: митець, задум та його втілення	2	-
10.	Художній образ як форма пізнання дійсності	2	-

11.	Естетична думка в Україні: від Київської Русі до сучасності	2	-
	Всього	24	6

Самостійна робота

№ теми	Назва теми	Обсяг годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1.	Самостійне доопрацювання тем, які розглядались на лекційних і практичних заняттях.	60	96
3.	Моральна діяльність: свобода дії, свобода вибору, свобода волі. Співвідношення мети і засобів, мотиву й результату моральної дії.	6	6
2	Біоетика. Людина і природа: етичні аспекти екологічних проблем.	6	6
	Всього	72	108

Самостійна робота студентів спрямована на поглиблення знань з етики та естетики. Завдання полягають в ознайомленні з актуальними проблемами художньої практики; їх осмисленню у контексті філософсько-культурологічного аналізу; узагальненні точок зору на мораль та естетичну діяльність людини; викладі результатів аналізу у вигляді реферату.

Для контролю і самоконтролю знань студентів розроблено пакет тестових завдань.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні (етика)

1. Видищенко В.М. Етика : навч. пос. для студентів педагогічних навч. закладів. Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2007. 296 с.
2. Вознюк Н. М. Етика : навч. посібник. Київ : ЦНЛ, 2013. 300 с. URL: <http://westudents.com.ua/glavy/25421-chastina-praktikum.html>
3. Малахов В.А. Етика : Курс лекцій : Навч. посібник. К. : Либідь, 2001. 384 с. URL: <http://lib.istu.edu.ua/index.php?p=23&id=1192>
4. Кубрак О.В. Етика ділового та повсякденного спілкування: Навчальний посібник з етикету для студентів. Суми : Університет. книга, 2002. 208 с.
5. Тофтул М.Г. Етика : навч. посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2007. – Режим доступу http://www.ebk.net.ua/Book/ethics/toftul_etika/annotation.htm

Основні (естетика)

1. Естетика: навчальний посібник / за ред. Л. Б. Мартиненко. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2016. 137 с. URL: <http://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/6620/1/Estetyka.pdf>
2. Естетика: навч. посіб. / за ред. В. О. Лозового. Київ: Юрінком Інтер, 2003. 208 с. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/392>
3. Естетика: Підручник / За заг. ред. Л.Т. Левчук. Київ: Вища школа, 2006. 431 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/408598.pdf
4. Татаркевич В. Історія шести понять: Мистецтво. Прекрасне. Форма. Творчість. Відтворництво. Естетичні переживання / пер. з пол. В. Корнієнко. Київ: Юніверс, 2001. 366 с.

Допоміжні

1. Баранова Н. М. Естетика : навч. посіб. Ніжин : Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя, 2009. 423 с.
2. Бондаревська І. Парадоксальність естетичного в українській культурі XII–XXIII ст. К. : ПАРАПАН, 2005.
3. Естетика : навч.-метод. посіб. / [Петутіна О. О., Барков О. С., Гайдамачук О. В., Карпенко О. Ю., та інші]; за ред. О. О. Петутіної. Х. : НТУ «ХП», 2010. 96 с. URL: http://library.kpi.kharkov.ua/TUF/resource_1144/index.htm
4. Левчук Л.Т. Західноєвропейська естетика XX ст.: навчальний посібник. К.: Либідь, 1997. 224 с.
5. Левчук Л.Т., Оніщенко О.І. Основи естетики: навч. посібник. К.: Вища школа, 2000.
6. Макаров А. Світло українського бароко. К. : Мистецтво, 1994.
7. Мовчан В. С. Естетика : навч. посіб. К. : Знання, 2011. 527 с.
8. Опанасюк О. П. Художній образ: структурна феноменологія і типологія форм: монографія. Дрогобич: Коло, 2004. 236 с.
9. Степаненко В. Ф. Етика в проблемних і аналітичних задачах. К.: Либідь, 1998. 187с.
10. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування: навч. посібник. К. : Знання, 2007. 230 с. (Вища освіта XXI століття)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Персональний комп'ютер або ноутбук, мультимедійний проектор та дошка, аудіоколонки.